

Türkiye’de Lisansüstü Çalışmalarda Çocuk Suçluluğu

Juvenile Delinquency in Post Graduate Studies in Turkey

Dijle Ayar¹, Candan Öztürk²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

²Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Amaç: Türkiye’de lisansüstü çalışmalarda çocuk suçluluğunun yerini incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte olan bu çalışmada, Yüksek Öğretim Kurumu’nda “Çocuk suçluluğu” ve “Çocuk ve suç” anahtar kelimeleri ile 2000-2014 yıllarına ait lisansüstü çalışmalar incelenmiş ve 48 çalışmaya ulaşılmıştır. Tam metnine ulaşılan lisansüstü tezlere (n=31) ait bulgular sayı ve yüzde olarak verilmiştir.

Bulgular: Çocuk suçluluğuna yönelik lisansüstü tezlerin %90,3’ü (n=28) yüksek lisans tezi olup, bu konuya yönelik yalnızca üç doktora tezine rastlanmıştır. Çalışmaların büyük çoğunluğu (n=15) Sosyal Bilimler Enstitüsü öğrencileri tarafından yapılmıştır. Bu konuya, 2006 yılında yapılan ilk çalışmayı takiben, son altı yıldır daha çok yer verildiği (%70,9) ve tezlerin ağırlıklı olarak İç Anadolu ve Marmara Bölgesi’nde (%44,4) yapıldığı belirlenmiştir. Tezlerde veri toplama yöntemleri olarak anket ve gözlem yöntemi kullanılmıştır. Ulaşılan tezlerin tamamının tanımlayıcı nitelikte olduğu ve bu konuya yönelik deneysel çalışma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yüksek lisans tezlerinin konulara göre çeşitlilik gösterdiği, master tezlerinde genel olarak çocuk suçluluğunun nedenleri (kentleşme ve sosyo-ekonomik faktörler) incelenirken, doktora tezlerinde toplumsal nedenler, çocuk istismarı olguları ve okul nedenli faktörler ele alınmıştır.

Sonuç: Özellikle doktora çalışmalarında olmak üzere lisansüstü çalışmalarda ülkemiz çocuk ve gençlerini suç ve suçluluk şarmalından koruyacak kanıt düzeyi yüksek çalışmaların yürütülmesi önerilir. *The Journal of Pediatric Research 2015;2(1):17-20*

Anahtar Kelimeler: Çocuk ve suç, çocuk suçluluğu, çocuk ve adölesan

Çıkar Çatışması: Yazarlar bu makale ile ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to examine the place of juvenile delinquency in post graduate theses in Turkey.

Materials and Methods: In this descriptive study, post graduate theses between the years 2000-2014 were examined by the Institution of Higher Education taking “Juvenile Delinquency” and “Children and Crime” as keywords and only 48 studies were reached. Findings of the full text theses and dissertations (n=31) have been given in number and percentage.

Results: Of the post graduate theses concerning juvenile delinquency, 90.3% (n=28) were master’s theses and dissertations; there were only three doctorate theses on this topic. The majority of the studies (n=15) was carried out by the students of the Institute of Social Sciences. Following the first study conducted in 2006, more emphasis was put on this topic, especially in the past six years (70.9%) and it was determined that the theses were mainly from Central Anatolia and the Marmara region (44.4%). In the theses, as methods of collecting data, surveys and observations were made use of. It was concluded that the theses which were obtained were all in descriptive nature and there were no empirical studies on the subject. Also, while the master’s theses focused on the reasons of juvenile delinquency (urbanization and socio-economic factors), in the doctorate theses social reasons, child abuse and school related factors were dealt with.

Conclusion: It is advisable to carry out master’s and particularly doctorate studies with high evidence levels in order to protect the juvenile population of our country from crime. *The Journal of Pediatric Research 2015;2(1):17-20*

Key Words: Children and crime, juvenile delinquency, child and adolescent

Conflicts of Interest: The authors reported no conflict of interest related to this article.

Yazışma Adresi/Address for Correspondence

Hemşire Dijle Ayar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye
Tel.: +90 543 385 29 05 E-posta: dijleozzer87@gmail.com

Geliş tarihi/Received: 04.11.2014 Kabul tarihi/ Accepted: 06.01.2015

Giriş

Suç, insanoğlunun var oluşundan günümüze kadar devam eden bir olgudur. Ceza Hukuku’na göre suç; yasanın cezalandırdığı harekettir (1). Hukuksal bakımdan suç ise, devletin hukuk düzeni içinde kendisine netice ve yaptırım olarak ceza konulmuş eylemdir (2). Çocuk suçluluğu ise bir çocuktaki anti-sosyal eğilimlerin yasa müdahalesi gerektirecek bir duruma dönüşmesidir. “Yarardan uzak olma”, “kötü niyetle işlenmiş olma” ve “olumsuzluk” çocuk suçluluğunun tipik özellikleri arasındadır (3). Türkiye’de çocuk suçluluğu kavramı, suçu işlediği sırada 18 yaşını tamamlamamış kişiler anlamında kullanılmaktadır. Çocuk suçluluğunu yetişkin suçluluğundan ayıran en önemli kriter her ülkenin kendi kanunlarına göre belirlediği yaş sınırıdır (4). Türk hukuk sistemine göre suçlu çocuk, yürürlükteki ceza yasaları göz önüne alındığında 18 yaşını doldurmamış ancak suç sayılan bir davranışı gerçekleştirmiş kişidir. On bir yaşını doldurmamış olan çocuklar suç işleseler bile cezai ehliyeti olmadığından cezalandırılmazlar (5). Çocukların işledikleri suçlar, sebep ve nitelik açısından erişkinlerin suçlarından farklıdır. Çocuk suçluluğu, hukuksal örüntüsünün dışında, psiko-pedagojik ve sosyal bir olgudur (6). Yavuzer, “çocuk suçluluğu diğer suçlardan farklı olmasa bile çocuğun yaşının ilerlemesi nedeniyle toplum için ciddi sorunları da içinde barındırmasından dolayı kaygı verici” olarak değerlendirmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2013) verilerine göre; güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı 273,571 olduğu ve 2012 verilerine kıyasla %11,6 oranında artış gösterdiği bulunmuştur. Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların, %57,9’unun 15-17 yaş, %25’inin 12-14 yaş, %17,1’inin ise 11 yaş altı çocuklardır. Güvenlik birimlerine kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile yani suça sürüklenme nedeni ile gelen 115,439 çocuğun %88,7’si erkek ve %11,3’ü ise kız çocuğu olduğu ve bu çocukların %41,9’u bağımlılık yapan madde kullandığı bulunmuştur (7). Yaş, cinsiyet ve yargı sürecindeki aşamaya göre ceza, ıslah ve tutuk evlerindeki çocukların dağılımı incelendiğinde; 12-15 yaş arası tutuklu çocuk sayısı 129, 16-18 yaş arası 1766; 16-18 yaş arası temyiz bekleyen 194 ve kesin hükümlü olan 183 çocuk bulunmaktadır (8).

Çocuk suçluluğu nedenleri, bireysel, aileden kaynaklanan ve çevresel nedenlerdir (9). Değişen değer yargıları, ahlak kurallarının yarattığı karmaşa, hızlı ve düzensiz kentleşme ve sanayileşme, göçler, ekonomik bunalımlar gibi sosyo-ekonomik ve kültürel kaynaklı nedenler ailedeki alkolizm, yoksulluk, ailenin parçalanması, çocuk sayısı, eşler ve çocuklar arasında çatışma olması, aile fertlerinin yaşamlarını sürdürmek için gerekli olan temel gereksinimlerini karşılayamaması çocukları suça iten nedenlerdir. Ayrıca çalışmalarda suçlu çocukların, köyden kente göç etmiş, çoğu işsiz ya da günlük işlerde çalışan çok çocuklu, ilgisiz ve şefkatsiz büyüyen çocuklar olduğu görülmektedir (10). Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 2000-2014 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurumu’nda çocuk suçluluğunu araştıran lisansüstü çalışmaları, çeşitli değişkenlere (tasarımlarına, yapıldıkları yıllara, disiplinlere, yapıldıkları bölgelere, kullanılan ölçüm araçlarına, örneklem grubuna, cinsiyete, eğitim düzeyi, ebeveyn eğitim düzeyi ve

ekonomik durumu, kardeş varlığı, madde kullanımının çocuk suçluluğundaki yeri) göre irdelemektir.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışma tanımlayıcı nitelikte olup tarama modeli tipindedir. Bulgular sayı ve yüzde analizi ile verilmiştir.

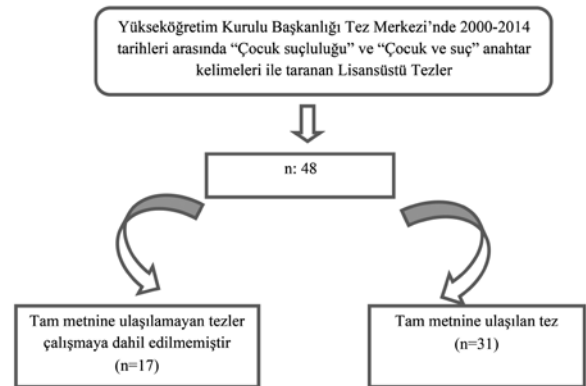
Bulgular

Bu çalışmada Türkiye’de 2000-2014 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurumu’nda çocuk suçluluğu ve nedenlerini araştıran lisansüstü çalışmalar incelenmiştir. Çalışmalar tasarımlarına, yapıldıkları yıl, disiplinler, yapıldıkları iller, kullanılan ölçüm araçları, cinsiyet, eğitim düzeyi, ebeveyn eğitim düzeyi ve ekonomik durumu, kardeş varlığı, madde kullanımının çocuk suçluluğundaki yerine göre analiz edilmiştir.

Yüksek Öğretim Kurumu’nda “Çocuk suçluluğu” ve “Çocuk ve suç” anahtar kelimeleri ile 2000-2014 yıllarına ait 48 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Tam metnine ulaşılan lisansüstü tezler (n=31) çalışmaya dahil edilmiştir (Şekil 1).

Çocuk suçluluğu ve nedenlerini araştıran lisansüstü tezlerin sadece %9,6’sı (n=3) doktora tezi olup geri kalan tezlerin tamamı lisansüstü tezleridir. Yüksek lisans programlarının amacı öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneği kazanmasını sağlamaktır, doktora programında ise araştırmacı bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazanmaktadır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tez; bilime yenilik getirmekte, yeni bir bilimsel yöntem geliştirmekte ya da bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulamaktadır. Bu nedenle doktora çalışmalarının sonucu değerlidir. Bu konuya yönelik az sayıda doktora çalışmasının yer alması çocuk suçluluğu ve suçluluğun önlenmesine yönelik girişimsel çalışmaların ülke genelinde kısıtlı olduğunu göstermektedir. Doktora düzeyinde çalışma yapılarak bilime yeni bilgiler kazandırılmalıdır.

Ulaşılan tezlerin tamamının tanımlayıcı nitelikte olduğu ve bu konuya yönelik deneysel çalışma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 1. Araştırmaya dahil edilen çalışmalar

2000-2014 yılları arasında “Çocuk suçluluğu” ve “Çocuk ve suç” anahtar kelimeleri ile taranan araştırmaların yapıldığı disipline göre dağılımları incelendiğinde; çalışmaların büyük çoğunluğu (n=15) Sosyal Bilimler Enstitüsü öğrencileri tarafından yapılmıştır. Çocuk suçluluğu ve nedenlerini çalışan bilim dalları incelendiğinde; (Kentleşme ve Çevre Sorunları Bilim Dalı (n=3), Sosyal Bilimler Anabilim Dalı (n=4), Kamu Yönetimi Anabilim Dalı (n=5), Suç Araştırmaları Anabilim Dalı (n=1), Matematik Anabilim Dalı (n=1), Sosyoloji Anabilim Dalı (n=5), Ceza Adaleti Anabilim Dalı (n=2), Disiplinlerarası Anabilim Dalı (n=2), Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı (n=1), Ekonometri Bilim Dalı (n=1), İstatistik Anabilim Dalı (n=1), Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı (n=2), Adli Bilimler Anabilim Dalı (n=1), Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı (n=1) farklı bilim dallarının yer aldığı görülmektedir.

Çalışmaların yapıldığı disipline göre bakıldığında en çok Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde bu konuya yer verildiği bunun dışında Adli Tıp Enstitüsü (11-15), Fen Bilimleri Enstitüsü’nde (16,17), Sağlık Bilimleri Enstitüsü’nde (9,18-20), Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde (10) ve Güvenlik Bilimleri Enstitüsü’nde (21-23) bu konuya yer verildiği görülmektedir.

Çalışmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2006 yılında yapılan ilk çalışmayı takiben, son altı yıldır bu konuya daha çok yer verildiği (%70,9) görülmektedir (Tablo I). 2000-2005 yılları arasında bu konuya yönelik YÖK’te çalışmanın olmadığı görülmektedir. Bu konuya eğilim 2006 yıllarında başlamakla birlikte son iki yıldır bu konunun ele alınmadığı görülmektedir. Bu rakamlar ülkemizde çocuk suçluluğu ve nedenlerine yönelik yapılacak çalışmalarla farkındalığın artırılması gerektiğini göstermektedir.

Tezlerin yapıldığı illere göre dağılımı incelendiğinde (Tablo II); çalışmaların ağırlıklı olarak İstanbul ve Ankara ilinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapıldıkları bölgelere göre çalışmalar irdelendiğinde; ağırlıklı olarak İç Anadolu ve Marmara Bölgesi’nde (%44,4) yapıldığı belirlenmiştir.

2000-2014 yılları arasında “Çocuk suçluluğu” ve “Çocuk ve suç” anahtar kelimeleri ile taranan tezlerin veri toplama araçlarına ilişkin dağılımları incelendiğinde; kullanılan ölçüm araçlarının çeşitlilik gösterdiği, çocuk suçluluğunu belirleyen ortak bir ölçüm aracının kullanılmadığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların çoğunluğunda araştırmacı tarafından oluşturulmuş anket, döküman inceleme, literatür tarama, olay inceleme ve retrospektif inceleme yöntemi kullanılmıştır. Ortak ölçüm araçlarının kullanılmaması, çalışma sonuçlarının karşılaştırılabilir olmasını olumsuz etkilemektedir. Bu veri bize ülkemizde bu alanda boşluk olduğunu göstermektedir. Çocuk suçluluğunu her yaş düzeyine özgü irdeleyen, kültürümüze özgü hazırlanmış, geçerlik ve güvenilirliği sağlanmış ölçüğe ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Çalışmalarda çocuk suçluluğunun yaşa göre değişiklik gösterdiği, daha çok 15 yaşını doldurmuş çocukların suça yöneldiği (15), 15-17 yaş oranında da suça yönelen çocuk sayısının çok olduğu (22), en az suç işleme yaşının 0-11 yaş aralığında olduğu (18) bulunmuştur.

Eğitim düzeyine göre incelendiğinde suça yönelen çocukların çoğunluğunun okuma-yazma bildiği (18,20) ayrıca çoğunlukla lise öğrencilerinde daha fazla olduğu (24) ve okul başarılarının düşük olduğu (10), bulunmuştur. Genel olarak

Tablo I. Çalışmaların yıllara göre dağılımı

Yayın yılı	n	%
2006	2	6,6
2007	3	9,6
2008	4	12,9
2009	7	22,6
2010	8	25,8
2011	3	9,6
2012	4	12,9

Tablo II. Çalışmaların yapıldıkları illere göre dağılımı

Çalışmanın yapıldığı il	n	%
İstanbul	7	30,55
Ankara	7	30,55
Malatya	2	8,7
Erzurum	2	8,7
Antalya	1	4,3
Yalova	1	4,3
Edirne	1	4,3
Gaziantep	1	4,3
Adıyaman	1	4,3

çocukların öğrenim düzeylerinin düşük olduğu (6,10,15,22) görülmüştür.

Suça yönelen çocuklarda anne-babalarının gelir ve eğitim düzeyinin düşük (6,15,23), ailelerinde çocuk sayısının fazla (11,15,23), aile üyeleri ve yakın akrabalar arasında suç davranışı gösteren kişilerin olduğu görülmüştür (15,23). Suça yönelen çocukların ailelerinin göç ettiği (15), çocukların evden ve okuldan kaçma davranışları gösterdikleri (23), okulu terk etme davranışlarının daha fazla oranda olduğu saptanmıştır (15).

Suç işleme durumu cinsiyete göre incelendiğinde çalışmaların çoğunluğunda erkek çocukların kız çocuklarına oranla daha fazla suç işlediği görülmektedir (10,11,18,20,22).

İşlenen suç türleri incelendiğinde; hırsızlık, gasp, yağmalama gibi mala karşı suçlar, yaralama, kasten adam öldürme gibi kişisel suçlar ve bunu da cinsel istismar suçları takip ettiği görülmektedir (6,10,20).

Suç işleyen çocukların madde bağımlısı olduğu (22) ve çoğunlukla bali ve tiner gibi maddeler kullandığı görülmüştür (6,23). Bu çalışmaların aksine Avcı (24) çalışmasında suça yönelen çocuklar ile madde kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.

Tartışma

Bu çalışmada Türkiye’de 2000-2014 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurumu’nda çocuk suçluluğu ve nedenlerini araştıran lisansüstü çalışmalar incelenmiştir.

Çocuk suçluluğu, çocukların cinsiyet, yaş, eğitim durumları, ailelerindeki sosyo-ekonomik yetersizlikler ve madde kullanım durumu ile yakından ilişkilidir.

- Tam metnine ulaşılabilen çalışmaların büyük çoğunluğu yüksek lisans tezidir. Ağırlıklı olarak tanımlayıcı desende olan bu çalışmaların yanı sıra, doktora düzeyinde girişimsel çalışmaların yapılması önerilir.

- Çalışmalar çoğunlukla Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yapılmıştır. Farklı disiplinlerin de bu konuya yönelik bilime katkı sağlamaları gerekmektedir.

Anne-baba destek programları, toplumu çocuk suçluluğu konusunda bilinçlendirme ve önyargılardan kurtarma, çocuk ve gençler için oluşturulacak gençlik merkezleri çocuk suçluluğunun önlenmesinde önemlidir (20).

- Riskli çocukların sosyal izlemleri sürekli devam etmeli ve bu sayede çocukların suça sürüklenmesi engellenmelidir (20).

- Geçmiş yıllarda ülkemizde bu konuya yönelik az sayıda çalışma olduğu ve 2006’lı yıllarda konuya eğilimin arttığı ve son iki yıldır bu konuya yönelik lisansüstü çalışmanın olmadığı görülmektedir. Bu konunun öneminin ülke düzeyinde gösterilmesi için her ilden örneklem grubu ile geniş çaplı çalışmaların yapılması önerilir.

Sonuç olarak özellikle doktora çalışmalarında olmak üzere lisansüstü çalışmalarda ülkemiz çocuk ve gençlerini şiddet sarmalından koruyacak kanıt düzeyi yüksek çalışmaların yürütülmesi önerilir.

Kaynaklar

1. Elibol, S. (1998). 11-15 Yaş Grubundaki Mala Yönelik Suç İşlemiş Çocukların Sosyodemografik Özellikleri, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
2. Balo, Y.S. (1995). Suç Mağduru ve Suç Faili Olan Çocuklar Açısından Çocuk Suçluluğu ve Çocuk Mahkemeleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
3. Yavuzer, H. (1998). Çocuk ve Suç. İstanbul: Remzi Kitapevi, ss:32.
4. Demirbaş, T. (2001), Kriminoloji, Ankara, Seçkin Yayınevi.
5. Güngör, M. (2008), "Evrensel Bir Sorun Olarak Çocuk Suçluluğu ve Sokakta Çalışan ve Yaşayan Çocuklar", Adıyaman Üniversitesi SBE Dergisi, C.1, S.1, ss.25-43.
6. Yağbasan, Y. (2010). Çocuk Suçluluğunun Toplumsal Nedenleri ve Cezai Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
7. Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK]. (2013). Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar. Erişim Tarihi: 20.10.2014. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=16121>
8. United Nations (2009). Convention on the Rights of the Child. Erişim Tarihi: 20.10.2014. <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/AdvanceVersions/CRC-C-GC-12.pdf>
9. Akbaba, T. (2011). Kartal-Kadıköy Bölgesi Çocuk Suçluluğu Profili. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
10. Temür, T. (2012). Kentleşme, Çocuk Suçluluğu ve Eğitim: İstanbul İli Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
11. Güral, B. (2009). Türkiye’de Çocuk Suçluluğu ve Nedenleri-Erzurum Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
12. Göcek, G. (2009). Suç Faili Olan Çocuklar Açısından Çocuk Suçluluğu ve Çocuklara Uygulanan Ceza ve Güvenlik Tedbirleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
13. Aldemir, A.A. (2010). Çocuk Suçluluğu Profili 2007-2008 Yılları Üsküdar Bölgesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
14. Erdoğan, F. (2010). Kanunla İhtilafa Düşmüş Çocuklar ve Çocuk Suçluluğuna Etki Eden Sosyo-Ekonomik Faktörler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
15. Ergündüz, Z.Ş. (2010). Çocuk Suçluluğunda Çocuk İstismarı Olgularının Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
16. Çekçeki, Ö. (2007). Orantılı Hazard Modelinin Zamana Bağlı Değişkenlerle Genişletilmesi ve Çocuk Suçluluğu Üzerine Bir Uygulama, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
17. Özkartal, B. (2009). Yinelemeli Olay Analizi ve Çocuk Suçluluğu Üzerine Bir Uygulama, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
18. Çoğan, O. (2006). Çocuk Suçluluğunun Nedenleri ve Edirne Ceza Mahkemelerinde Açılan Davaların Bu Yönden İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
19. Teker, K. (2010). Suçlu Çocuklarda Sosyo-Demografik Özellikler İle Ebeveyn Tutum Algısının Çocuk Suçluluğuna Katkısı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
20. Şengül, H.A. (2012). Ankara 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinde Görülen Dava Dosyalarının İncelenmesi ve Çocuk Suçluluğunun Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
21. Önay, H. (2009). Türkiye’de Çocuk Suçluluğunun Önlenmesinde Yerel Yönetimlerin Rolü: Ankara Büyükşehir Belediyesi Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
22. Şenses, Ü. (2010). Türkiye’de Çocuk Suçluluğunun Nedenleri ve Önlenmesi: Adıyaman Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
23. Şahinli, K. (2012). Çocuk Suçluluğuna Sebep Olan Ailesel Faktörler: Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Tutuklu ve Hükümlü Çocuklar Üzerine Bir Çalışma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
24. Avcı, M. (2009). Çocuk Suçluluğunun Toplumsal Nedenleri (Erzurum İli Örneği). Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.